

Oponentní posudek disertační práce

Autor práce: Ing. arch. Vladimír Haltof
Název práce: Design netradičního sedacího prvku městského mobiliáře
Pracoviště: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství,
ústav konstruování, odbor průmyslového designu
Vedoucí práce: doc. akad. soch. Miroslav Zvonek, ArtD.

Oponentní posudek jsem zpracoval na základě žádosti děkana FSI VUT v Brně doc. Ing. Jaroslava Katolického, Ph.D., čj. 18/13903/14/Vrb, ze dne 4. 2. 2014. Předmětem posouzení byla dizertační práce v tištěné podobě o 140 stranách (včetně příloh) podepsaná Ing. arch. Vladimírem Haltofem 31. 8. 2012.

Disertační práce se věnuje tématu na rozhraní oboru průmyslového designu a architektury - designu lavičky umístěné ve veřejném prostoru.

Hodnocení dizertační práce dle dílčích kritérií:

1. Aktuálnost tématu

Téma veřejných městských prostorů, resp. veřejných prostorů, včetně jejich vybavení městským mobiliářem, je aktuální. Tato místa ve městě slouží všem a město, správa města, se musí o ně starat. Změny, které v posledních desetiletích probíhají ve společnosti, mění nároky na tyto prostory a technický rozvoj zase potenciální možnosti jejich úprav.

Doktorand zodpovědně rozebírá současnou situaci v navrhování sedacího mobiliáře a hledá prostor, v němž by mohl v této oblasti přispět k prohloubení odborné diskuze a také ze své akademické pozice využívá možnost více se odpoutat od komerčně-cenových kritérií a navrhnout moderní, umělecky hodnotný, inovativní artefakt, který by odrážel uživatelské trendy i požadavky na případné sériové provedení.

2. Naplnění cílů

Stanovené cíle disertační práce (str. 36): definice netradičních řešení, určení obecných zadávacích podmínek, návrh ve 3D, vizualizace a prezentace, ověření navržených konstrukcí.

Netradiční řešení sedacího zařizovacího prvku spočívalo ve skloubení osobitého a vyzrálého tvaru, promyslné konstrukce, včetně prefabrikovaného kotvení, hodnotného materiálu, umělecko-estetického působení, atiergonomických prvků a vícefunkčního využití.

Definované obecné požadavky na takový úkol vycházejí z fundovaného rozboru současné situace, jsou komplexní a zasvěcené, reflektují mimo jiné zkušeností autora s praktickými realizacemi. Pouze bych si dovilil polemizovat s tvrzením, že „obecně lze považovat variabilní řešení městského mobiliáře za nevhodné“ (možnost jeho proměny nebo proměny jeho sestav v čase, str. 35). Samotná náchylnost k vandalismu a problémy s hledáním vhodného konstrukčního řešení neznamenaí ještě „nevhodnost obecně“, naopak tato

variabilita by skýtala zajímavé možnosti proměny parteru, toto zaměření práce tak zůstává výzvou pro další hledání „netradičních řešení“.

Návrh byl zpracován ve v digitálním 3D modelu, žel ve vizualizacích/obrázcích v brožůře ne vždy jednoznačně čitelných. Vhodné by bylo rozšířit přílohy práce o technické výkresy nebo fyzické modely charakteristických částí. Jako ideová prezentace jsou digitální 3D výstupy akceptovatelné.

Navržené konstrukce jsou ověřeny technickými výpočty a posudky. Protože práce nemá jen teoretický charakter, ale výsledek spíše směřuje ke konkrétní lavičce, byl by i z tohoto pohledu jako experiment užitečný fyzický model.

3. Postup a metody řešení

Postup řešení (popsaný v trochu nevhodně nazvané kapitole „Popis řešení“) - spočívající v rozboru podmínek a současných požadavků, v určení cílového zákazníka a kritérií návrhu, přes postupně se vyvíjející varianty, ověřované digitálními modely a technickými výpočty a posudky, až po výběr a rozpracování finální varianty - je správný. O významu experimentu viz výše.

4. Výsledek disertační práce a význam pro praxi nebo rozvoj vědního oboru

Výsledkem posuzované disertační práce není výzkum, vědecké dílo, ale konkrétní projekt lavičky, což bývá standardní úkol designéra v praxi. Podobný „projektový“ přístup není v doktorandském studiu u oboru průmyslového designu či architektury výjimečný a považuji jej za akceptovatelný, pokud takový projekt není jen běžným rutinním dokumentem, ale inovativním řešením. Koneckonců již státní doktorská zkouška - obhajoba pojednání - shledala tento způsob zpracování disertační práce jako možný.

Původní objevný výsledek disertační práce vidím v současném zvládnutí řady nestandardních požadavků - jak jsem již výše uvedl - ve skloubení osobitého vyzrálého tvaru, navrženého konstrukčního řešení lavičky, opracování možností prefabrikovaného kotvení, použití hodnotného materiálu, umělecko-estetického působení, aplikace ideje atiergonomie a možnosti vícefunkčního využití.

Protože se jedná o dílo umělecké, tak je jeho hodnocení z tohoto pohledu vždy subjektivní. Nicméně z doložených vizualizací se mi jeví navržený mobiliář esteticky a umělecky zdařilý. Základní rám/most/oblouk opírající se dvojicí protilehlých „končetin“ do základny, tak jako i navrhované materiály, pokládám za čitelné a přesvědčivé.

Ne úplně jsem ztotožněn s patkou ve formě kovové desky kotvené do podlahy viditelnými matkami. Také diskutabilní se mi jeví lepení dřevěného sedáku na kovový nosný rám (problém nestejně roztažnosti obou materiálů za proměnlivých povětrnostních podmínek). I v těchto aspektech by návrh možná vyžadoval prověření fyzickým modelem a případné „doladění“ podle výsledků.

Návrh netradiční lavičky byl publikován v odborném tisku.

5. Formální úroveň disertační práce

Práce je logicky zpracovaná, přehledně členěná a obsahuje všechny náležitosti.

6. Teze disertační práce

K disertační práci jsou přiloženy „teze“ / zkrácená verze práce, které zahrnují všechny podstatné části práce.

Práce Ing. arch. Vladimíra Haltofa splňuje požadavky na disertační práci ve smyslu § 47 odst. 4 vysokoškolského zákona, doporučuji ji proto k obhajobě.

V Brně 24. března 2014

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.